

LANDSKAPSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING
till Landstinget med förslag till landskapslag angående
ändring av landskapslagen om offentliga nöjeställ-
ningar.

Allmän motivering

De grundläggande principerna för när byggnadslov krävs samt om de krav som ställs på de byggnader som skall uppföras har nyligen ändrats. Ändringarna som förutom byggnadslagen för landskapet Åland (61/79) berör även landskapslagen angående ordningsstadga för landsbygden i landskapet Åland (32/52) träder i kraft den 1 oktober 1991.

Ändringen av landskapslagen angående ordningsstadga för landsbygden i landskapet Åland gäller lagens 5 kap. som upphävs. I kapitlet ingår bl.a. vissa bestämmelser om hur s.k. nöjeslokaler skall vara konstruerade och utrustade samt om att nöjeslokalerna bör synas och godkännas av polisen vart tredje år. Efter att lagändringen trätt i kraft kommer bestämmelser om hur nöjeslokaler skall vara utrustade och konstruerade att finnas endast i byggnadslagen och byggbestämmelsesamlingen. Den sistnämnda ingår f.n. i landskapsförordningen om tillämpning av Finlands byggbestämmelsesamling (93/77), en förordning som landskapsstyrelsen dock planerar att ersätta med en ny byggbestämmelsesamling. Något krav på att nöjeslokaler på landsbygden skall underkastas ett särskilt godkännande kommer det inte att finnas efter den 1 oktober 1991. Såvitt fråga är om nöjeslokaler i Mariehamn gäller dock enligt stadens ordningsstadga att lokalerna är underkastade krav på ett särskilt godkännande av byggnadsnämnd.

När de ovan nämnda lagändringarna behandlades i landstinget gjordes det den bedömningen att det framdeles, efter att 5 kap. landskapslagen om ordningsstadga för landsbygden i landskapet Åland upphävts, inte kommer att råda en fullt tillfredsställande situation vad gäller personsäkerheten i nöjeslokaler. Med anledning härav har landskapsstyrelsen på nytt upptagit frågan om vilka krav som bör ställas på nöjeslokaler.

Enligt landskapsstyrelsens uppfattning är de allmänna kraven på byggnader enligt byggnadslagen tillräckliga och erforderliga detaljregler bör ingå i byggbestämmelsesamlingen. Avsikten är att landskapsstyrelsen, vid antagandet av den byggbestämmelsesamling som planeras, skall ägna frågan om vilka detaljregler som bör gälla för nöjeslokaler särskild

uppmärksamhet. Till den del fråga är om nyttan av ett särskilt godkännande, utöver det byggnadslov som förutsätts enligt byggnadslagen, har landskapsstyrelsen dessutom omprövat sitt tidigare ställningstagande. Sålunda föreslår landskapsstyrelsen att det åter införs ett förfarande liknande det tidigare iakttagna systemet med ett särskilt godkännande. Ansvaret skall dock överflyttas från polisen till byggnadsnämnderna såvitt gäller byggnader som allmänt används som nöjeslokaler. I fråga om byggnader som endast tillfälligt skall användas för offentliga nöjeställningar samt tält och andra jämförbara konstruktioner är det däremot av praktiska skäl mest ändamålsenligt att frågan om godkännande liksom tidigare prövas av polismyndigheten.

Utöver de ändringar som rör nöjeslokaler ingår i framställningen ett förslag till ändring av den bestämmelse där det föreskrivs om ålderskrav för den som skall vara ordningsman vid offentlig nöjeställning.

Bestämmelserna i lagförslaget, förutom den som rör ålderskrav för ordningsmän, grundar sig på en hemställan från landstinget om att "sådana bestämmelser som med hänsyn till personsäkerheten erfordras för godkännande av samlingslokaler på landsbygden utan dröjsmål bereds och utfärdas" (Lt hemst. i a.a. framst. nr 14/1990-91).

Genom lagförslaget påförs kommunerna nya uppgifter. Med hänsyn till ärendets brådskande natur och till att de uppgifter som påförs kommunerna inte bör anses särskilt betungande har det inte bedömts nödvändigt att höra kommunerna i ärendet.

Detaljmotivering

2 §. I den gällande lagen används två olika benämningar på de byggnader där nöjeställningar ordnas. Dessa är nöjeslokal (1 §) och samlingslokal (19 §).

Eftersom avsikten är att nöjeslokaler som allmänt används för offentliga nöjeställningar, och därigenom kan antas vara byggda för ändamålet, skall vara underkastade ett särskilt godkännande, är det nödvändigt att åtskillnad görs mellan dem och andra nöjeslokaler. I paragrafen görs detta genom att begreppet samlingslokal reserveras för de nöjeslokaler som allmänt används för offentliga nöjeställningar.

7a §. Avsikten med de i paragrafen ingående bestämmelserna är att få till stånd en sådan situation att åtminstone den största delen av nöjeställningarna ordnas endast i byggnader som med tanke på byggnadssätt och utrustning är speciellt lämpliga. Förutom samlingslokaler

bör också byggnader som används i härbärgerings- eller förplägningsrörelse, vilka är underkastade särskilda syner, i allmänhet vara lämpliga för ändamålet.

Landskapsstyrelsen förutsätter att de flesta offentliga nöjeställningar framdeles kommer att ordnas i samlingslokaler och i byggnader som godkänts för att användas i härbärgerings- och förplägningsrörelse. Alla offentliga nöjeställningar kommer dock inte att kunna ordnas i sådana byggnader. I paragrafen har därför bestämmelser intagits också om godkännande av nöjeslokaler som inte är samlingslokaler samt om godkännande av tält och därmed jämförbara konstruktioner.

Eftersom andra nöjeslokaler än samlingslokaler skall kunna godkännas endast för viss tillställning, med det undantag som är påkallat p.g.a. bestämmelserna i 7 § 2 mom. och 10 § 2 mom., kan andra krav ställas än på samlingslokalerna vilka allmänt godkänns för offentliga nöjeställningar.

15 §. Den f.n. gällande huvudregeln om att ordningsman skall ha fyllt 20 år härrör från den tid när myndighetsåldern var 20 år. Ändringen föranleds av att den allmänna myndighetsåldern numera är 18 år.

18a §. Av praktiska skäl bör godkännande av samlingslokal kunna lämnas i anslutning till beviljandet av byggnadslov. Eftersom såväl nybyggnader som väsentlig ändring av en byggnads användningsändamål förutsätter byggnadslov, bör godkännandet av samlingslokaler inte föranleda alltför mycket utökat arbete hos byggnadsnämnderna.

Den krav som samlingslokaler skall uppfylla bör liksom f.n. finnas i byggbestämmelse-samlingen samt i hälsovårds- och brandlagstiftningen.

Ikraftträdelsebestämmelserna. De byggnader som tagits i bruk före lagens ikraftträdande kan inte underkastas samma krav som nya byggnader, såvida ändrings- och ombyggnadsarbete skall kunna undvikas. Samtidigt är det dock värdefullt att också befintliga byggnader som allmänt används som nöjeslokaler inordnas i det regelverk som gäller samlingslokaler. Till följd härav föreslås lagen vara tillämplig även på befintliga byggnader, men godkännandet av dem skall i huvudsak ske enligt de regler som tillämpades när byggnaden togs i bruk.

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av landskapslagen om offentliga nöjeställningar

I enlighet med landstingets beslut

ändras 15 § 2 mom. landskapslagen den 25 juli 1969 om offentliga nöjeställningar (28/69), samt

fogas till lagens 2 § ett nytt 5 mom., samt till lagen nya 7a och 18a §§ som följer:

2 §

Med samlingslokal avses i denna lag en nöjeslokal som godkänts av byggnadsnämnd för att användas som samlingslokal.

7a §

Offentlig nöjeställning som skall hållas inomhus får, med de undantag som anges i denna paragraf ordnas endast i samlingslokal eller i byggnad som godkänts för att användas i härbärgerings- eller förplägningsrörelse.

Offentlig nöjeställning får även ordnas i annan än i 1 mom. avsedd byggnad samt i tält eller därmed jämförbar konstruktion om byggnaden eller konstruktionen på ansökan godkänns för ändamålet av polismyndigheten efter att vederbörande hälso- och brandmyndighet hörts i ärendet. Godkännandet, som kan förenas med de villkor som polismyndigheten anser nödvändiga med tanke på personsäkerheten och på de sanitära förhållandena, får gälla endast viss i ansökan avsedd nöjeställning. Är det fråga om att flera tillställningar med samma eller likartat program skall ordnas i nöjeslokalen, får godkännandet dock avse samtliga dessa tillställningar.

Har polismyndigheten i enlighet med bestämmelserna i 2 mom. tidigare godkänt nöjeslokal för ett visst slag av nöjeställning, får polismyndigheten godkänna nöjeslokalen för samma eller liknande slag av nöjeställning utan att höra hälso- eller brandmyndigheten.

15 §

Ordningsman skall ha fyllt 18 år.

18a §

Byggnad kan godkännas som samlingslokal när nämnden godkänner att byggnaden får tas i bruk eller vid en särskild förrättning. I beslutet skall byggnadsnämnden ange det antal personer som samtidigt får vistas i lokalen samt de övriga villkor som erfordras med tanke på personsäkerheten och på de sanitära förhållandena i lokalen.

Samlingslokal skall användas och underhållas så att de villkor som anges i beslutet är uppfyllda.

Byggnadsnämnd skall inspektera samlingslokal om misstanke föreligger om att de i 1 mom. avsedda villkoren inte är uppfyllda. Ägaren och innehavaren av samlingslokalen är härvid skyldiga att bereda byggnadsnämnden tillträde till lokalen, vid äventyr av att byggnadsnämnden kan förbjuda att samlingslokalen används vid offentliga nöjeställningar. Visar sig brister finnas vid inspektionen kan byggnadsnämnden förbjuda att byggnaden används såsom samlingslokal tills bristerna åtgärdats.

Beslut som byggnadsnämnd fattat om att godkänna samlingslokal samt om att förbjuda användningen av samlingslokal skall genom nämndens försorg tillställas vederbörande brand-, hälso- och polismyndighet.

Denna lag träder i kraft den _____ . Utan hinder av bestämmelserna i denna lag får dock byggnad som tagits i bruk före lagens ikraftträdande användas för offentliga nöjeställningar till utgången av år 1992, i enlighet med de bestämmelser som var gällande före denna lags ikraftträdande.

När byggnadsnämnd upptar till prövning frågan om godkännande av byggnad som före lagens ikraftträdande godkänts för att användas som nöjeslokal, skall till grund för prövningen läggas de vid tidpunkten för det tidigare godkännandet av byggnaden gällande bestämmelserna om hur nöjeslokaler skall vara konstruerade och utrustade samt om hur de sanitära förhållandena i dem skall vara ordnade. Byggnadsnämnden kan dock därutöver ställa skäligena krav på utrustning som erfordras för personsäkerheten i lokalen.

Mariehamn den 5 september 1991

V i c e l a n t r å d

May Flodin

T.f. lagberedningschef

Lars Karlsson